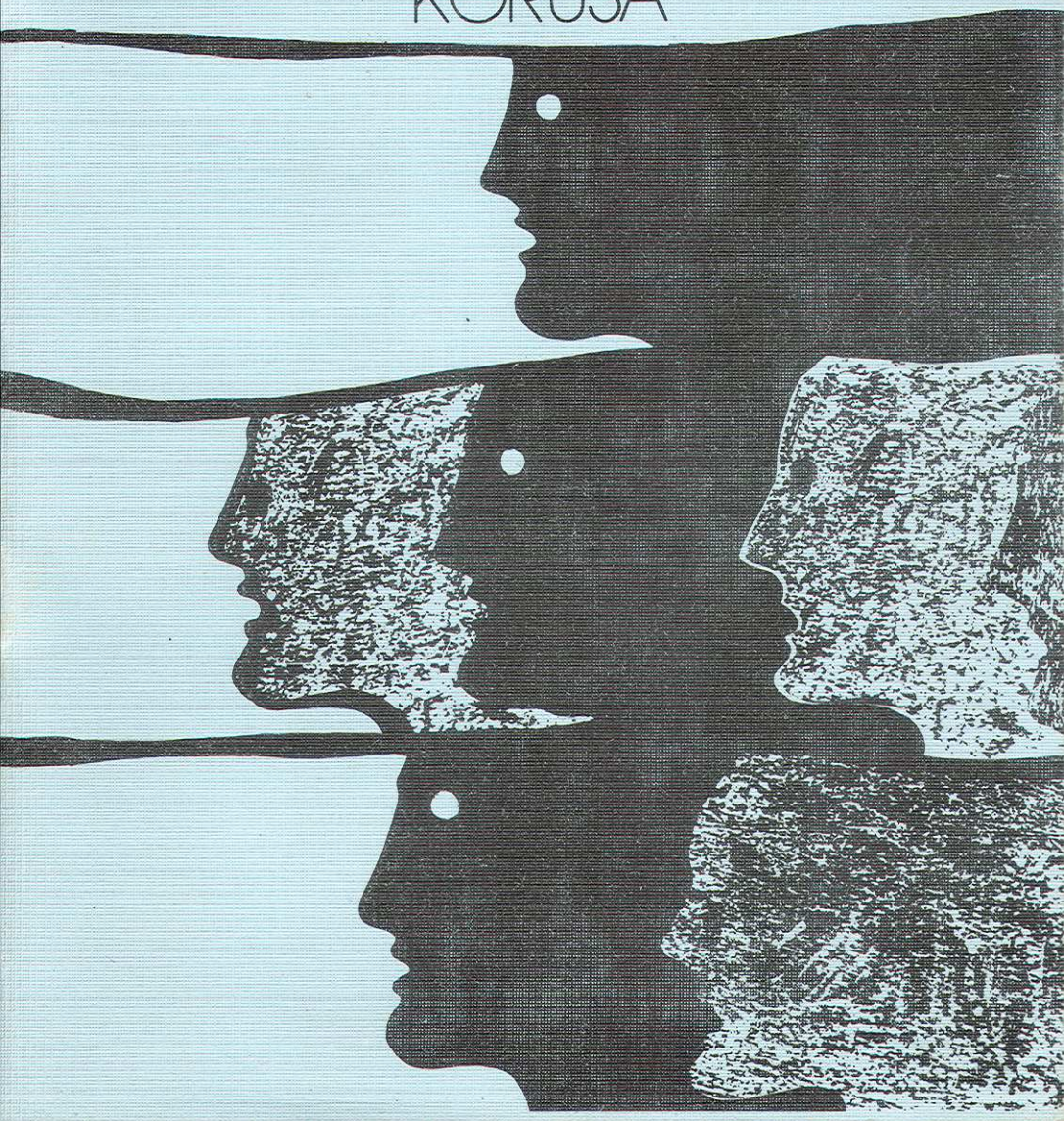

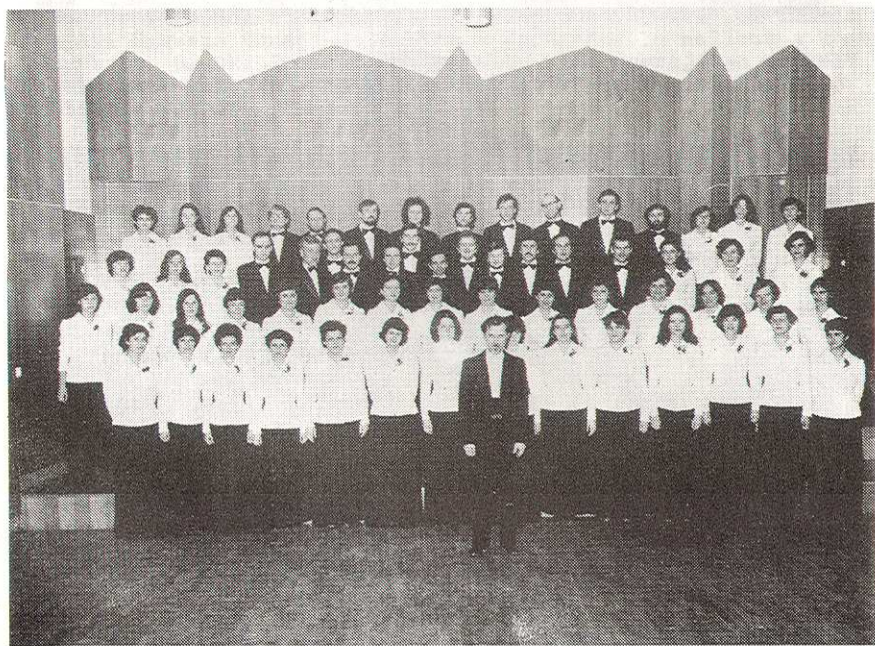
SZOMBATHELYI
MŰVELŐDÉSI ÉS
SPORTHÁZ
ERKEL FERENC
KÓRUSA

20 éves

a Szombathelyi Művelődési és Sportház ERKEL kórusa

1959–1979

A SZOMBATHELYI MŰVELŐDÉSI ÉS SPORTHÁZ ARANYKOSZORUS MINŐSÍTÉST NYERT
ERKEL KÖRUSA

SCHMIDT MIHÁLY ALAPÍTÓ KARNAGY

DEÁKY ISTVÁN

TIBOLD IVÁN

GODA IMRE

A KÓRUS TÖRTÉNETE

A kórus megalakulásához az első lépést az a zeneiskolai hangverseny indította 1959. január 25.-én, amelyen egy erre az alkalomra szervezett női kar előadta Pergolesi: Stabat Mater kantátáját. A kórust betanította és vezényelte Schmidt Mihály, a Bartók Béla Zeneiskola akkori igazgatóhelyettese. Haydn halála 150. évfordulójának megünneplése támasztotta fel az igényt egy nagyobb létszámú, oratórikus művek előadására alkalmas vegyeskar szervezésére. 1959. áprilisában megalakult a Zenebarátok Kórusa, amely már júniusban dobogóra lépett. Haydn: Évszakok című oratóriumának részleteit adták elő az akkor még amatőr Szombathelyi Szimfonikusok közreműködésével, melynek karnagya szintén a nemrég elhunyt Schmidt Mihály volt. Még ez év decemberével Händel oratórium-részletekkel szerepeltek. Mivel ekkor nem működött Szombathelyen jelentős énekkar a Zenebarátok Kórusán kívül, a repertoárt a' capella művekkel is ki kellett egészíteni. 1960. szeptember 1.-én Szombathely Város Tanácsa hivatalosan is magáénak ismerte el az együttest. Ekkor vette fel a nagy magyar zeneszerző tiszteletére, születésének 150. évfordulója alkalmából Erkel Ferenc nevét. A Szombathelyi Erkel Kórus 1963-ban lépett először nyilvánosságra országos fórumon, a szombathelyi jubileumi Országos Munkásdalos Találkozón. Még ez évben az Isis Szentély avatására előadták a Varázsfuvolát, melynek azóta is minden évben állandó közreműködője volt a kórus. 1964-től a Művelődési és Sportház lett az Erkel Kórus gazdája.

Az 1966. évi Országos Minősítés hozta az első hivatalos szakmai elismerést, amelyet a zsűri - elsősorban Kodály: Óregék című kórusművének előadásáért - "Aranykoszoru"-val ismert el. A nyári Savaria ünnepi játékokon a Varázsfuvola mellett a kórus leánykara Gluck: Iphigenia Taurisban című operájában énekelt emlékezetes sikerrel. Ez évben készült az énekkarral az első rádiófelvétel is.

BULGÁRIAI VENDÉGSZEREPLÉS

1967-től válságos szakasz következett a kórus életében. Az alapító karnagy nyugdíjba vonulása után rövidesen a kórus éléről is távozott és rövid egymásutánban három művészeti vezető váltotta egymást. A válságos szakaszt kevesen vésztették át a kórustagság soraiban. Sorrendben a negyedik, a jelenlegi karnagy a megfogyatkozott együttest az ugyancsak lecsökkent létszámú megyei KISZ-kórus tagjaival egészítette ki.

Az újjászületett énekkar 1973-ban mindössze 31, de nagyon lelkes és fejlődőképes taggal "Ezüstkoszoru diplomával" fokozatot szerzett az Országos Minősítésen. Ez talán visszalépés volt az "Aranykoszoru"-hoz képest, de a kórus fejlődésének egy mai napig tartó, felfelé ívelő szakaszának kezdetét jelentette. Ezt követte a minősítések során 1974-ben az "Aranykoszoru diplomával" a "Hangversenykórus" kategóriában, majd 1976-ban a "Fesztiválkórus" fokozat, végül 1978-ban a "Kiváló Együttes" cím elnyerése. Az Országos Vándor Sándor Fesztiválra két alkalommal jutott el a kórus. A rádió szereplések jutalma 1975-ben a "Kiváló teljesítményért" plakett volt és fellépés a Kóruspódium nyilvános záróhangversenyén a rádióban. 1978-ban két alkalommal szerepelt Budapesten az együttes: először a Szovjet Kultura és Tudomány Házában, melyért elnyerte az MSZBT "Szovjet művek kiváló tolmácsolásáért" plakettjét, novemberben pedig ünnepi Eisler-hangverseny keretében a Brecht szövegére komponált Anya című kantátát adták elő, melynek magyarországi bemutatója júniusban, az Országos Munkásdalos Találkozó alkalmával volt.

A bemutató széleskörű és elismerő sajtóvisszhangot váltott ki.

Az Erkel Kórus neve külföldön is elismert. Két bulgáriai, egy lengyelországi turnén, egy jugoszláviai és egy ausztriai vendégszereplésen összesen 11 önálló külföldi hangversennyel képviselte a magyar kórusmozgalmat. A szűkebb pátrián belül bizony ennél jóval kevesebb lehetőséget kaptak önálló koncertekre, pedig szeretnék itthon is gyakrabban bemutatni műsorukat, többet utazni az ország területén is.

A 15 ÉVES KÓRUS

HORVÁTH REZSŐ KARNAGY, A KÓRUS MŰVÉSZETI VEZETŐJE

1937-ben született Budapesten. 1944 óta Szombathelyen él, itt kezdte meg zenei tanulmányait a Bartók Béla Zeneiskolában. 1959-ben szerzett hegedű- és szolfézstanári oklevelet Győrött, itt tanult először karvezetést Szabó Miklósnál. Diplomája megszerzése után két évig Sopronban tanított, itt kezdte meg karvezetői működését is egyidejűleg az Erkel Kórus megalakulásával. 1961-ben jött haza Szombathelyre a Felsőfoku Tanítóképző Intézet tanáraként. Mint óraadó, évekig tanított a Zeneiskolában, vezette az iskola zenekarát. Az Entzbruder Gimnázium első énektanára és kórusának vezetője volt. Mint hegedűszólista is sokat szerepelt, 3 évig volt koncertmestere a Szombathelyi Szimfonikus Zenekarnak.

Karvezetői tanulmányait 1969-ben fejezte be Budapesten, Párkai István irányítása alatt. 1962 óta Szombathelyen is több kiváló kórust vezetett: a Tanítóképző Intézet, majd a Tanárképző Főiskola női karát - mellyel többször szerepelt Ausztriában és az NDK-ban - az Entzbruder Kamarakórust, a Vas megyei KISZ Bizottság Központi Énekkarát, melynek tagsága az újjáalakuló Erkel Kórus jelentős részét adta. Az Erkel Kórust 1972 óta vezeti.

1971-ben és 1976-ban a Szocialista Kulturáért, 1975-ben az Oktatásügy Kiváló Dolgozója kitüntetésben részesült. Tagja a Magyar Zeneművészek Szövetségének, alapító tagja a Magyar Kodály Társaságnak. A Szombathelyi Tanárképző Főiskola ének-zene tan-székének docenseként karvezetést tanít. Kiváló tanítványai működnek már országszerte. Mint tudományos kutató és zenei szakíró is ismert, írásai jelentek meg a Magyar Zene, a Muzsika, a Parlando, az Életünk, a Vasi Szemle folyóiratokban, kritikái a napilapokban. Zeneszerzőként elsősorban kórusműveket komponál, melyeket több magyar kórus műsorára tűzött. Egyet Svédországban, egyet a Debreceni Nemzetközi Kórusversenyen is bemutatottak.

ALAPÍTÓ TAGOK

KISS LÁSZLÓNÉ

KISS LÁSZLÓ

HAUSNER VILMOSNÉ

KISS MIKLÓS

HORVÁTH REZSŐ KARNAGY, A KÓRUS MŰVÉSZETI VEZETŐJE

1937-ben született Budapesten. 1944 óta Szombathelyen él, itt kezdte meg zenei tanulmányait a Bartók Béla Zeneiskolában. 1959-ben szerzett hegedű- és szolfézstanári oklevelet Győrött, itt tanult először karvezetést Szabó Miklósnál. Diplomája megszerzése után két évig Sopronban tanított, itt kezdte meg karvezetői működését is egyidejűleg az Erkel Kórus megalakulásával. 1961-ben jött haza Szombathelyre a Felsőfoku Tanítóképző Intézet tanáraként. Mint óraadó, évekig tanított a Zeneiskolában, vezette az iskola zenekarát. Az Entzbruder Gimnázium első énektanára és kórusának vezetője volt. Mint hegedűszólista is sokat szerepelt, 3 évig volt koncertmestere a Szombathelyi Szimfonikus Zenekarnak.

Karvezetői tanulmányait 1969-ben fejezte be Budapesten, Párkai István irányítása alatt. 1962 óta Szombathelyen is több kiváló kórust vezetett: a Tanítóképző Intézet, majd a Tanárképző Főiskola női karát - mellyel többször szerepelt Ausztriában és az NDK-ban - az Entzbruder Kamarakórust, a Vas megyei KISZ Bizottság Központi Énekkarát, melynek tagsága az újjáalakuló Erkel Kórus jelentős részét adta. Az Erkel Kórust 1972 óta vezeti.

1971-ben és 1976-ban a Szocialista Kulturáért, 1975-ben az Oktatásügy Kiváló Dolgozója kitüntetésben részesült. Tagja a Magyar Zeneművészek Szövetségének, alapító tagja a Magyar Kodály Társaságnak. A Szombathelyi Tanárképző Főiskola ének-zene tan-székének docenseként karvezetést tanít. Kiváló tanítványai működnek már országszerte. Mint tudományos kutató és zenei szakíró is ismert, írásai jelentek meg a Magyar Zene, a Muzsika, a Parlando, az Életünk, a Vasi Szemle folyóiratokban, kritikái a napilapokban. Zeneszerzőként elsősorban kórusműveket komponál, melyeket több magyar kórus műsorára tűzött. Egyet Svédországban, egyet a Debreceni Nemzetközi Kórusversenyen is bemutatottak.

ALAPÍTÓ TAGOK

KISS LÁSZLÓNÉ

KISS LÁSZLÓ

HAUSNER VILMOSNÉ

KISS MIKLÓS

A KÓRUS REPERTOÁRJA

Az Erkel Kórus huszéves működése alatt mintegy 130 kórusművet szóltatott meg a nyilvánosság előtt. Ezeknek több mint fele XX. századi, zömében magyar szerzők műve. Ezen kívül két teljes opera: a Varázsfuvola és a leánykar közreműködésével előadott Gluck: Iphigenia mellett Haydn Évszakok oratóriumának részletei, 5 teljes oratórium és kantáta szerepelt a kórus műsorán. 6 kórusmű ősbemutatóként hangzott el, 5 művet összerak keretében mutatott be az együttes. Mozart: "Thamos, Egyiptom királya színpadi zenéjének oratórikus előadása magyarországi bemutató volt. Cherubini Requiem-je Tibold Iván betanításában, Händel: Acis és Galatea című pásztorjátéka már az újjáalakulás után hangzott el a Szombathelyi Szimfonikus Zenekar közreműködésével.

A kórus politikai elkötelezettsége mellett legnyomatékosabban Eisler-Brecht: Az Anya című kantatájának uttörő jellegű, nagy országos visszhangot kiváltó magyar bemutatójával tett hitet, melyet az 1978. évi szombathelyi Országos Munkásdalos Találkozó után Budapesten is megszólaltatott. Ez volt az első nagyszabású Eisler-mű, amely Magyarországon, magyar nyelven elhangzott. Emellett 19 mozgalmi és tömegdal szerepel a repertoáron, de a mai kórusművek közül is 12 forradalmi, vagy haladó politikai eszméket hordozó alkotás.

A kórus számára a legnépszerűbb zeneszerző Kodály Zoltán 14 művével első a szerzők közül. Utána sorrendben Bárdos Lajos következik 12 alkotással. A XX. századi magyar művek közül 23 folklór, 19 neoklasszikus stílusu, 11 modern hangvételű alkotás. 17 külföldi szerző által írott mű képviseli századunk európai kórusmuzsikáját. A reneszánsz 17, a romantika 10 művel gazdagítja a műsor stíluskörét. A barokk és klasszikus kórusmű viszonylag kevés, de ezt ellensúlyozzák a nagyterjedelmű operák, oratóriumok, kantáták. A jövőben elsősorban a XX. századi avantgarde és a korai reneszánsz irányába kívánja szélesíteni műsorválasztását a kórus, de továbbra is elsősorban a mai magyar kórusmuzsika népszerűsítését tartja feladatának.

KÖRMENTI ISTVÁN ZONGORAMŰVÉSZ, A KÓRUS ÁLLANDÓ KISÉRŐJE

IDÉZETEK A KRITIKÁKBÓL

"...a celldömölki minősítő hangversenyen Aranykoszorus diplomát szereztek a hangverseny kategóriában, holott nem is ebben indultak. Három magyar zeneszerző - Kodály, Karai-Szabó, Bárdos - művét hallottuk tőlük a legfrissebb sikernek, elismerésnek megfelelő, magas színvonalu előadásban."

VAS NÉPE "Tavaszköszöntő" /Szhely., MSH/ 1974.ápr.21.

"Jól szerepelt a kibővített énekkar is. Elismerés illeti az Erkel Kórust és a Haladás Férfikart."

VAS NÉPE "Varázsfuvola" 1974. aug.

"Az énekesek nagy szíve, hatalmas szorgalma és a kiváló zenei vezetés csodát tett. Nemcsak a szereplések alkalmával, de a pódiumon kívül is mind emberi, mind erkölcsi értelemben kitűnően helyálltak a kórustagok."

VAS NÉPE "Bulgáriai koncertut" 1974. szeptember 6.

"A kórus sikerére jellemző, hogy ismételniük kellett, s a siker tovább fokozódott a Dana-Dana előadása után. Karnagyuk Horváth Rezső irányító, betanító igényes munkája itt is megmutatkozott, jó befejezése volt egy igen magasszintű hangversenynek."

VAS NÉPE "Bartók-Bárdos hangverseny" 1975. május 6.

EMLÉKLAP

MŰVELŐDÉSI ÉS SPORTHÁZ ERKEL KÓRUSA

RÉSZERE

szonatti

A VÁNDOR SÁNDOR

SZEMLE

MEGYEI BEMUTATÓJÁN

NYÚJTOTT

MŰVÉSZI TELJESÍTMÉNYÉRT

CELLDÖMÖLK

1975. MÁJUS 11.

IMIK IGAZGÁTO

ZSÓRI ELNÖK

LENGYELORSZÁGI VENDÉGSZEREPLÉS

IDÉZETEK A KRITIKÁKBÓL

"A 61 tagú vegyeskar Horváth Rezső karnagy vezényletével 2 óras koncertjükön valamennyi "hurjukon megszólaltak".

VAS NÉPE: "Maribor köszöntése" 1977. nov. 16.

"Érett, zeneileg kiforrott társulat. Főlényes technikájú, kitűnő frazirozású, jól összedolgozott együttes."

VAS NÉPE: "Városok és kórusok" 1978. máj. 30.

"Az ifjú művészek, akik azzal, hogy műveket fedeztek fel számunkra, nyilván folytatják, hogy új előadói stílus, zenész és hallgató közti új viszony kialakításán is munkálkodnak."

NÉPSZABADSÁG: "Eisler-Brecht: Anya bemutatója" 1978. nov. 17.

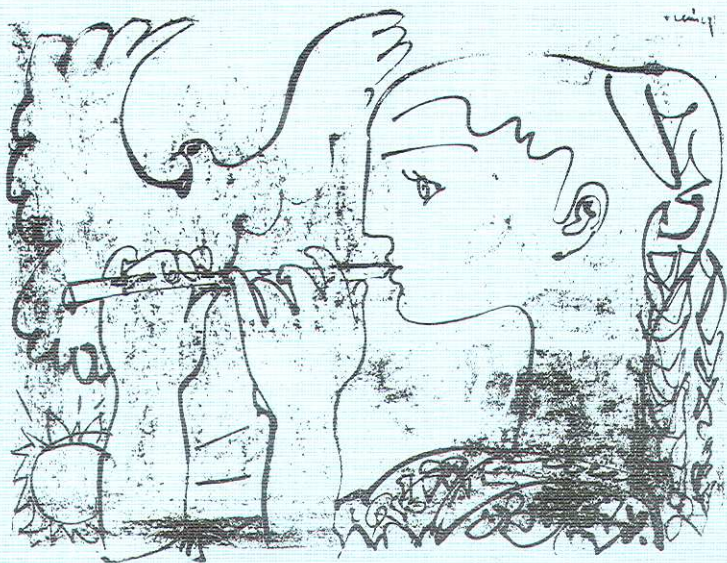
"Híven énekeltek a többnyire fiatalokból álló szombathelyi Erkel Kórus."

"...csak biztatást várhatnak: további példával szolgáljanak a zene terjesztésében, hogy Eisler muzsikája is "mindenkié" legyen."

MAGYAR IFJUSÁG: "Eisler bemutató" 1978. dec. 29.

"Hazai és külföldi szerepléseik egyaránt azt bizonyították már korábban is, hogy a legnehezebb, legigényesebb műveket is magas színvonalon képesek megszólaltatni, s agyszólván minden műfajban magukkal tudják ragadni a közönséget."

VAS NÉPE: "Kiváló együttes az Erkel Kórus" 1978. nov. 22.

A

*Szombathelyi Művelődési és Sportház
Erkel Ferenc Kórusát*

KIEMELKEDŐ MUNKÁJÁÉRT
ELSŐ ALKALOMMAL

Kiváló Együttes

CÍMMEL TÜNTETJÜK KI.

BUDAPEST, 1978. NOVEMBER 10.

Kriszta
KULTURÁLIS MINISZTERIUM

Vitézy János
NÉPMŰVELÉSI INTÉZET